

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z RELIGII DLA KLASY VII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

według podręcznika „Błogosławieni, którzy szukają Jezusa”
zgodnego z programem nauczania „Kim jestem jako człowiek, kim chcę być jako chrześcijanin” nr AZ-3-01/13

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocena CELUJĄCA

- **Wiedza** – uczeń spełnia wymagania określone w zakresie oceny bardzo dobrej. Prezentuje treści wiadomości powiązane ze sobą w systematyczny układ. Samodzielnie posługuje się wiedzą dla celów teoretycznych i praktycznych. Wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi, swobodą w posługiwaniu się terminologią przedmiotową i inną.
- **Umiejętności** – uczeń wszystkie zadania na lekcjach wykonuje samodzielnie, jego praca jest oryginalna i twórcza. Pomaga innym w rozwiązywaniu zadań na lekcji i poza nią.
- **Aktywność** – uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcjach. Uczestniczy w konkursach szkolnych, międzyszkolnych. Angażuje się w różne zadania na lekcjach, czynnie angażuje się w działania proponowane przez nauczyciela. Odpowiedzialnie włącza się w dynamikę i przeżycia roku liturgicznego.
- **Pilność i sumienność** – Prace posiadają walor estetyczny i spełniają kryteria określone przez nauczyciela. Wzorcowo prowadzi zeszyt ćwiczeń, zeszyt. Jego pilność, systematyczność, zainteresowanie, stosunek do przedmiotu nie budzi żadnych zastrzeżeń. Odpowiedzialnie włącza się w dynamikę i przeżycia roku liturgicznego.

Ocena BARDZO DOBRA

- **Wiedza** – uczeń wymagania określone w zakresie oceny dobrej. Opanował pełny zakres wiedzy, postaw i umiejętności określony poziomem nauczania religii. Prezentuje poziom wiadomości powiązanych ze sobą w logiczny układ. Umiejętnie wykorzystuje wiadomości w teorii i praktyce bez ingerencji nauczyciela. Wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi. Opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności wyznaczonych przez nauczyciela programem nauczania; osiągnięcia ucznia należą do złożonych i wymagających samodzielności.
- **Umiejętności** – uczeń samodzielnie rozwiązuje skomplikowane zadania na lekcjach.
- **Aktywność** – uczeń zgłasza się na lekcjach. Angażuje się w różne zadania na lekcjach. Uczestniczy w konkursach wiedzy religijnej. Odpowiedzialnie włącza się w dynamikę i przeżycia roku liturgicznego.
- **Pilność i sumienność** – uczeń samodzielnie odrabia wszystkie prace domowe. Wzorcowo prowadzi zeszyt ćwiczeń, zeszyt. Jest pilny, systematyczny, zainteresowany przedmiotem.

Ocena DOBRA

- **Wiedza** – uczeń spełnia wymagania określone w zakresie oceny dostatecznej. Opanował materiał programowy z religii. Prezentuje wiadomości powiązane związkami logicznymi. Poprawnie rozumie uogólnienia i związki między nimi oraz wyjaśnia zjawiska inspirowane przez nauczyciela. Stosuje wiedzę w sytuacjach teoretycznych i praktycznych. Bezbłędnie definiuje pojęcia; opowiada o wydarzeniach opisanych w Piśmie Świętym i związanych

z rokiem liturgicznym.

- **Umiejętności** – uczeń modli się samodzielnie. Rozwiązuje samodzielnie niezbyt skomplikowane zadania lekcjach. Samodzielnie wykonuje zadania. Pracuje w grupie.
- **Aktywność** – uczeń zgłasza się na lekcjach. Posługuje się poprawną terminologią.
- **Pilność i sumiennność** – uczeń odrabia prace domowe samodzielnie. W zeszytcie ma wszystkie notatki i prace domowe. Systematycznie uczestniczy w zajęciach. Jest zainteresowany przedmiotem. Postawa ucznia nie budzi wątpliwości.

Ocena DOSTATECZNA

- **Wiedza** – uczeń opanował łatwe, całkowicie niezbędne wiadomości, postawy i umiejętności. Prezentuje podstawowe treści materiału programowego z religii. Wykazuje się wiadomościami podstawowymi, połączonymi związkami logicznymi. Dość poprawnie rozumie podstawowe uogólnienia oraz wyjaśnia ważniejsze zjawiska z pomocą nauczyciela. Potrafi stosować wiadomości dla celów praktycznych i teoretycznych przy pomocy nauczyciela. W przekazywaniu wiadomości z religii popełnia niewielkie i nieliczne błędy. Odnacza się małą kondensacją wypowiedzi. Wykazuje się podstawową znajomością pacierza. Inne możliwości indywidualne ucznia wskazujące na ocenę dostateczną uczeń opanował wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą. Własnymi słowami tłumaczy pojęcia poznane na lekcji religii. W wypowiedziach pojawiają się błędy wymagające korekty katechety.
- **Umiejętności** – wiadomości i umiejętności ucznia są na poziomie podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania dla danego etapu; wiadomości i umiejętności należą do przystępnych, o średnim stopniu złożoności i wystarczą do pomyślnego dalszego uczenia się.
- **Aktywność** – Prezentuje przeciętną pilność, systematyczność i zainteresowanie przedmiotem.
- **Pilność i sumiennność** – uczeń odrabia prace domowe, lecz potrzebuje pomocy innej osoby. W zeszytcie ucznia sporadyczne braki notatek, prac domowych. Zadania na lekach próbuje wykonywać samodzielnie.

Ocena DOPUSZCZAJĄCA

- **Wiedza** – uczeń opanował konieczne pojęcia religijne. Wykazuje się luźno zestawionym poziomem wiadomości programowych. Prezentuje mało zadowalający poziom postaw i umiejętności. Wykazuje brak rozumienia podstawowych uogólnień. Cechuje się brakiem podstawowej umiejętności wyjaśniania zjawisk. Nie potrafi stosować wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela. Podczas przekazywania wiadomości popełnia liczne błędy, wykazuje niepoprawny styl wypowiedzi, posiada trudności w wysławianiu się.
- **Umiejętności** – uczeń opanował elementarne wiadomości i umiejętności programowe przewidziane dla danego etapu edukacyjnego; są to wiadomości i umiejętności bardzo przystępne, proste i praktyczne, niezbędne w funkcjonowaniu szkolnym i pozaszkolnym.
- **Aktywność** – uczeń nie zgłasza się. Czasami odpowiada na pytania zadawane przez katechetę.
- **Pilność i sumiennność** – uczeń rzadko odrabia prace domowe. Rzadko posiada zeszyt ćwiczeń, zeszyt. Zadania w zeszytcie ćwiczeń wykonuje na lekcji przy pomocy katechety. Wykazuje poprawny stosunek do religii.

Ocena NIEDOSTATECZNA

- Uczeń wykazuje rażący brak wiadomości programowych. Braki w wiedzy są na tyle duże, że uniemożliwiają zdobycie kolejnych wiadomości i opanowania podstawowych umiejętności. Cechuje się brakiem jedności logicznej między wiadomościami. Prezentuje zupełny brak rozumienia

uogólnień i nieumiejętność wyjaśniania zjawisk. Wykazuje zupełny brak umiejętności stosowania wiedzy. Nie wykazuje się znajomością pacierza. Nie posiada zeszytu ćwiczeń, zeszytu lub dość często nie przynosi go na lekcję. Lekceważy przedmiot. Opuszcza lekcje religii.

Przy ocenianiu ucznia, który ma orzeczenie lub opinię Zespołu Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Pile wymagania dostosowane są według zaleceń poradni.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Otwarcie na Bożą miłość	<ul style="list-style-type: none"> wymienia, co jest dla niego ważne podaje prawdę, że Bóg kocha miłością bezwarunkową wskazuje teksty biblijne mówiące o powszechności grzechu wskazuje na Jezusa jako Zbawiciela, który wyzwala z niewoli grzechu wymienia najważniejsze wartości w życiu człowieka podaje prawdę, że stan duszy człowieka wpływa na jego relacje z otoczeniem prezentuje treść perykopy o dwunastoletnim Jezusie w świątyni definiuje modlitwę jako spotkanie i dialog z Bogiem 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady działania kochającego Boga w swoim życiu interpretuje biblijną perykopę o zwiastowaniu omawia prawdę, że grzech jest przeszkodą w poznaniu i akceptacji prawdy o sobie i o Bożej miłości określa, jaki ideał siebie chciałby osiągnąć, który będzie podobał się Panu Bogu podaje, w jaki sposób zaprasza Jezusa do swego życia podaje przykłady gubienia i odnajdywania Boga w życiu chrześcijanina opowiada, w jaki sposób szuka Jezusa, identyfikując się z Maryją lub Józefem 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega miłość bezwarunkowa uzasadnia, że poszukiwanie Boga oznacza otwarcie się na Jego Miłość (jak Maryja) interpretuje biblijną perykopę uzdrowieniu paralytyka (Mt 9,1-8) określa, w jaki sposób oddaje Jezusowi swoje grzechy interpretuje biblijną perykopę o Zachęszu (Łk 19,1-10) uzasadnia, że warto poszukiwać Jezusa pomimo swojej grzeszności wymienia formy i rodzaje modlitw i podaje przykłady charakteryzuje życie człowieka jako ciągle poszukiwanie Boga 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje własną modlitwę dziękczynną za miłość okazywaną przez Boga podaje, w jaki sposób otwiera się na bezwarunkową miłość Boga i ją przyjmuje uzasadnia, że o własnych siłach człowiek nie jest w stanie wyzwolić się z grzechu i potrzebuje Bożej pomocy charakteryzuje konsekwencje zaproszenia Jezusa do swego serca (życia) podaje, w jaki sposób dba o dobre relacje z rodziną i w grupie koleżeńskiej uzasadnia, dlaczego Boga (Jezusa) trzeba nieustannie szukać 	<ul style="list-style-type: none"> daje świadectwo, w jaki sposób troszczy się o „sprawy Boże” w swoim życiu
II. Przyjaźń	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: czyste serce, poządlliwość podaje przyczyny konfliktu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje (wymienia) różnice psychiczne między mężczyzną i kobietą 	<ul style="list-style-type: none"> omawia prawdę, że człowiek przeżywa swoje życie i wyraża się jako mężczyzna lub kobieta 	<ul style="list-style-type: none"> właściwie ocenia różne opinie i zachowania dotyczące ludzkiej seksualności prezentowa- 	<ul style="list-style-type: none"> nawiązuje przyjaźielskie

	<p>króla Saula z Dawidem</p> <ul style="list-style-type: none"> wylicza cechy prawdziwej przyjaźni wymienia cechy charakteryzujące przyjacielskie relacje podaje przykłady dobrych relacji dorastających dzieci z rodzicami określa, co to jest wolontariat wymienia rodzaje pracy wolontariatu definiuje, czym są uzależnienia wylicza różne formy uzależnień (papierosy, alkohol, narkotyki, zakupy) określa szkodliwość narkotyków wymienia pozytywne i negatywne strony kontaktu przez Internet wskazuje, jak chronić swoją godność i prywatność w sieci określa, jakiej postawy wobec życia oczekuje od nas Bóg podaje prawdę, że problemy są nieodłączną częścią życia człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady sytuacji, kiedy przyjaźń jest poddana próbie określa, w jaki sposób chce budować relacje przyjaźni podaje przykłady działań (zachowań) budujących wzajemne zaufanie wyraża szacunek wobec rodziców (opiekunów) wskazuje sposoby włączenia się w wolontariat w swojej miejscowości lub okolicy podaje, w jaki sposób szuka grupy, z którą chce pomagać innym wyraża dezaprobatę wobec wszelkiego rodzaju uzależnień podaje, w jaki sposób i kto może pomóc ludziom uzależnionym podaje zasady właściwego korzystania z Internetu wskazuje pozytywne sposoby rozwiązywania problemów, które spotyka w życiu wskazuje, gdzie mogą szukać pomocy osoby mające myśli samobójcze 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje życie zniewolone pożądliwością i postawę czystego serca opowiada historię relacji Dawida z królem Saulem charakteryzuje przyjaźń Dawida i Jonatana uzasadnia konieczność okazywania czci rodzicom uzasadnia, dlaczego warto słuchać rodziców charakteryzuje owoce zaangażowania się w wolontariat wyjaśnia, na czym polegają poszczególne uzależnienia charakteryzuje skutki uzależnienia podaje, w jaki sposób może wspierać kolegów, którzy mieli kontakt z narkotykami charakteryzuje różnice między światem wirtualnym a realnym określa postawę zdrowego dystansu wobec świata wirtualnego charakteryzuje życie ludzkie jako największy dar otrzymany od Boga wyjaśnia, że samobójstwo nie jest rozwiązaniem problemu 	<p>ne w reklamach</p> <ul style="list-style-type: none"> określa działania, jakie podejmuje w zakresie wychowania siebie do czystości wyjaśnia, na czym polegają dobre relacje rówieśnicze określa, jakie działania ukierunkowane na dobro planuje podjąć z wspólnie rówieśnikami formułuje prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci oraz dzieci wobec rodziców wyjaśnia słowa Jezusa „Więcej szczęścia jest w dawaniu, aniżeli w braniu” referuje, w jaki sposób uwrażliwia innych na problem narkomanii argumentuje wartość bezpośrednich relacji osobowych uzasadnia, dlaczego mamy się troszczyć o własne życie określa, w jaki sposób szanuje swoje życie i troszczy się o swój rozwój 	<p>relacje z innymi ludźmi: wolontariuszami i potrzebującymi pomocy i referuje swe działania wobec klasy</p>
<p>III. Bóg Ojciec</p>	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie wiary wymienia główne prawdy wiary definiuje pojęcie „Biblia” wymienia inne nazwy Biblii omawia budowę Pisma Świętego (księgi, rozdziały, wersety, wyjaśnienia pod tekstem) potrafi odszukać wskazany fragment biblijny podaje, w jakich językach napi- 	<ul style="list-style-type: none"> omawia prawdę, że u podstaw wiary jest przyjęcie Bożej miłości i odpowiedź na nią omawia własne sposoby umacniania swej wiary wymienia autorów Biblii i etapy jej powstawania określa, co to jest kanon Pisma Świętego określa, czym jest Tradycja Kościoła 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę coraz lepszego poznawania treści wiary rozdziela wiarę naturalną i religijną (nadprzyrodzoną) wyjaśnia, na czym polega natchnienie Biblii wyjaśnia, że czytając Biblię, spotyka się z Bogiem przyporządkowuje gatunki literackie do wybranych fragmentów Pisma Świętego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, że wiara jest wejściem w osobistą relację z Bogiem charakteryzuje związek między Pismem Świętym a Tradycją podejmuje samodzielną lekturę Pisma Świętego i dzieli się swym doświadczeniem wobec klasy uzasadnia konieczność okre- 	<ul style="list-style-type: none"> referuje, jakie wskazówki dla własnego życia odkrywa w Piśmie Świętym

	<p>sano Biblię</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje definicję modlitwy • wymienia rodzaje modlitw • wymienia najważniejsze fakty z historii zbawienia • określa miejsce Abrahama w historii zbawienia • podaje, że wiara jest darem Boga i wymienia jej cechy • podaje, że Izaak był synem Abrahama • omawia tekst biblijny o ofierze Abrahama (Rdz 22,1-19) • omawia okoliczności zmiany imienia Jakuba na Izrael • omawia sytuację Izraelitów w Egipcie i rolę Mojżesza w ich wyjściu z niewoli • wymienia dokonania Jozuego • wskazuje proroka Daniela jako wzór wytrwałości w wierze • wskazuje proroka Eliasza jako obrońcę wiary narodu wybranego w prawdziwego Boga (1 Krl 18,20-40) • wskazuje, co pogłębia wiarę w Boga, a co ją niszczy • wymienia zadania Jeremiasza dane mu przez Boga • wymienia cechy dojrzałej wiary 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia niektóre gatunki literackie, jakimi posługuje się Biblia • wymienia najbardziej znane tłumaczenia Biblii • podaje przykłady modlących się postaci biblijnych • potrafi wykorzystać Pismo Święte w modlitwie osobistej • określa kolejność najważniejszych wydarzeń z historii zbawienia, zaznaczając je na osi czasu • omawia, że Bóg jest wierny swoim obietnicom i chce stale przebywać w naszym życiu • wymienia owoce heroicznej wiary Abrahama • podaje przykłady działań Boga, które pomagają człowiekowi przemienić się na lepsze • określa sytuacje współczesnych zniewoleń człowieka • podaje cechy dobrego przewodnika (mentora) • podaje przykłady współczesnych postaci godnych naśladowania • wymienia owoce i trudności trwania w wierze na przykładzie proroka Daniela i św. Piotra • podaje przykłady błędnych wyobrażeń o Bogu • określa praktyki przeciwne wierze w Boga (zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo, magia) • wskazuje, co jest źródłem bałwochwalstwa i czarów • charakteryzuje konsekwencję Jeremiasza w głoszeniu Bożego słowa mimo porażek ze strony narodu • podaje, w jaki sposób dba o rozwój 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi rozpoznać przekład Biblii zatwierdzony przez Kościół katolicki • wskazuje w Piśmie Świętym miejsca, gdzie występują poszczególne typy modlitw • charakteryzuje relacje Bóg-człowiek (na przykładzie postaci ze Starego Testamentu oraz współczesnych ludzi) • charakteryzuje postać Abrahama i wyjaśnia, dlaczego nazywamy go „ojcem wierzących” • omawia, w jaki sposób pogłębia swoją wiarę • wyjaśnia sens próby wiary Abrahama • charakteryzuje postawę Abrahama wobec Boga w sytuacji próby • wskazuje problemy, które powierza Bogu w ufnej modlitwie • wyjaśnia biblijne znaczenie zmiany imienia • uzasadnia konieczność samodyscypliny i pracy nad sobą • charakteryzuje postawę Mojżesza względem Boga i ludu izraelskiego • uzasadnia potrzebę nadziei i zaufania Bogu w przewyżczeniu duchowych zniewoleń (złe przyzwyczajenia, nałogi) • charakteryzuje misję Jozuego • uzasadnia potrzebę posiadania doradcy w podejmowaniu dobrych decyzji • opowiada, co pomogło prorokowi Danielowi trwać nieugięty przy Bogu, • charakteryzuje podobieństwa (różnice) w postawie wiary proroka Daniela, św. Piotra i własnej 	<p>ślenia gatunków literackich dla właściwej interpretacji tekstów biblijnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego tłumaczy się Biblię na języki narodowe • prezentuje, jak modli się tekstami z Pisma Świętego • samodzielnie układa modlitwy i z zaangażowaniem modli się nimi • wyjaśnia, że wiara polega na wyjściu poza granicę tego, co jest dla człowieka logiczne i zrozumiałe • uzasadnia typiczne podobieństwo Izaaka do Jezusa • uzasadnia potrzebę Bożej pomocy i błogosławieństwa w chwilach zmagania ze sobą • potrafi odnieść doświadczenie wiary Mojżesza do swoich życiowych planów i oczekiwań • wskazuje, w jaki sposób naśladuje postawę Mojżesza we własnym życiu • wskazuje, w jakich sytuacjach stara się być dobrym przykładem dla innych • uzasadnia potrzebę ciągłego wyjaśniania rodzących się wątpliwości religijnych • referuje, w jaki sposób szuka kompetentnych osób i odpowiedzi na rodzące się w nim pytania • wyjaśnia, na czym polega niebezpieczeństwo praktykowania magii i spirytyzmu • właściwie ocenia rzeczywi- 	
--	---	---	---	---	--

		swojej wiary	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje religijność narodu wybranego w czasach Eliasza • uzasadnia, że Bóg jest prawdziwym Bogiem, który działa i wyzwala człowieka • omawia wątpliwości Jeremiasza wobec powołania go przez Boga (Jer 1,6-7) • opowiada dialog Jeremiasza z Bogiem (Jr 20) • uzasadnia, że człowiek wypowiadając przed Bogiem swoje wątpliwości, nawiązuje z Nim głębszą relację • omawia, w jaki sposób stara się podtrzymywać i pogłębiać bliską relację z Chrystusem 	<p>stość, nazywając zło złem, a dobro dobrem</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że trudności w wierze są elementem procesu rozwoju wiary i mogą stać się pomocą w pogłębieniu relacji z Bogiem • wyjaśnia proces rozwoju wiary 	
VII. Wydarzenia zbawcze (tematy 56-58)	<ul style="list-style-type: none"> • określa różnicę między pojęciami święty i błogosławiony, kanonizacja i beatyfikacja • podaje datę świąt Bożego Narodzenia i jej genezę • wskazuje teksty biblijne mówiące o Bożym Narodzeniu • opowiada o pokłonie Mędrców (Mt 2,1-12) • wymienia znaki i osoby, które prowadzą go do Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia współczesnych polskich świętych i błogosławionych • wyjaśnia, że świętość osiąga się przez naśladowanie Jezusa (Mk 8,34-35) • wymienia znaki i obrzędy wigilijne • wymienia osoby, dla których może być „gwiazdą” prowadzącą do Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje życie wybranego świętego lub błogosławionego w kontekście jego pójścia za Jezusem • zna swojego patrona, patrona parafii i Polski • charakteryzuje chrześcijański wymiar świąt Bożego Narodzenia • wyjaśnia znaczenie znaków i obrzędów wigilijnych • opisuje rolę gwiazdy w dotarciu Mędrców do Betlejem • wyjaśnia znaczenie napisu K+M+B robionego kredą na drzwiach domów (<i>Christus mansionem benedicat</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady sytuacji, gdy stara się żyć duchem Ewangelii na co dzień • omawia, w jaki sposób realizuje powszechne powołanie do świętości w swoim życiu • krytycznie ocenia przejawy komercjalizacji świąt Bożego Narodzenia • określa, w jaki sposób wyraża radość i dziękczynienie Bogu za przyjście Zbawiciela • opowiada o nowej tradycji Orszaków Trzech Króli • uzasadnia, że współczesne Betlejem to każda Msza Święta 	<ul style="list-style-type: none"> • w miarę możliwości angażuje się w przygotowanie Orszaku Trzech Króli i bierze w nim udział

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Kościół domowy	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie Kościoła domowego wymienia praktyki religijne chrześcijanina podaje przykłady modlitw z wczesnego dzieciństwa oraz teksty, którymi modli się obecnie określa, że obowiązkiem rodziny jest zapewnienie troskliwej opieki, również duchowej, nad chorymi i starszymi jej członkami wymienia okresy roku liturgicznego wymienia święta nakazane przez Kościół i podaje ich daty podaje, że świętowanie niedzieli jest religijnym obowiązkiem chrześcijanina wymienia okoliczności rodzinnych spotkań podaje daty najważniejszych rodzinnych uroczystości (rocznice, imieniny...) podaje treść i godzinę wspólnego odmawiania Apelu Jasnogórskiego wymienia modlitwy, których nauczył się w rodzinie podaje przykłady świadczania o Chrystusie w ramach rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje elementy Kościoła domowego możliwe do realizacji we własnej rodzinie wymienia różnice w pojmowaniu Boga przez małe dziecko i gimnazjalistę wskazuje różnice między wychowaniem religijnym a świeckim określa wartość i sens cierpienia wymienia posługi (pielęgnacyjne, medyczne i duchowe) świadczone wobec osób chorych i starszych wymienia instytucje wspierające rodzinę w wypełnianiu jej obowiązku wobec osób chorych i starszych i wie, jak się z nimi skontaktować wymienia święta, które nie posiadają stałej daty uzasadnia przekonanie o potrzebie świętowania dni świątecznych wymienia elementy chrześcijańskiego świętowania niedzieli wymienia chrześcijańskie elementy świętowania (Msza Święta, wspólna modlitwa, obecność kapłana, rocznicowa pielgrzymka...) mówi (śpiewa) z pamięci Apel Jasnogórski podaje różne określenia modlitwy wymienia możliwości rodzinnego świadczania o Chrystusie wobec innych ludzi daje świadectwo uczestnictwa w Mszach Świętych zamawianych przez rodzinę, przyjaciół, sąsiadów, klasę... 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rodzinę chrześcijańską jako Kościół domowy omawia przeszkody, utrudniające religijne wychowanie charakteryzuje zmiany w modlitwie młodego człowieka charakteryzuje sposób życia człowieka o religijnym wychowaniu uzasadnia obowiązek opieki nad chorymi i starszymi członkami rodziny układa modlitwę w intencji chorych charakteryzuje poszczególne okresy liturgiczne w oparciu o KKK interpretuje schemat roku liturgicznego przyporządkowuje poszczególnym okresom roku liturgicznego właściwe im obrzędy liturgiczne i paraliturgiczne uzasadnia przekonanie o potrzebie zachowania tradycji związanych z poszczególnymi okresami roku liturgicznego na podstawie wybranych tekstów biblijnych wyjaśnia, że niedziela jest dla chrześcijanina dniem świętym uzasadnia, że robienie zakupów w niedzielę jest naruszeniem Bożego przykazania uzasadnia potrzebę wspólnego świętowania układa plan świętowania rodzinnej uroczystości, uwzględniając jej chrześcijański charakter 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zadania poszczególnych członków rodziny w realizowaniu idei Kościoła domowego charakteryzuje rozwój obrazu Boga od dzieciństwa do lat młodzieńczych uzasadnia wartość i potrzebę chrześcijańskiego wychowania potrafi wykonać podstawowe czynności pielęgnacyjne, udzielić pierwszej pomocy, wezwać pogotowie i kapłana omawia, w jaki sposób troszczy się o sferę duchową osób chorych i starszych w swojej rodzinie interpretuje wybrane teksty liturgiczne związane z poszczególnymi okresami i świętami krytycznie ocenia przypadki naruszenia prawa do niedzielnego odpoczynku podaje, w jaki sposób dba o chrześcijański wymiar świętowania niedzieli w ufnej modlitwie powierza Bogu swoich bliskich, szczególnie w dni, które są dla nich ważne uzasadnia wartość modlitwonej jedności w godzinie Apelu 	<ul style="list-style-type: none"> referuje, w jaki sposób podejmuje starania, by realizować w swej rodzinie ideę Kościoła domowego opowiada, jak angażuje się w działalność grup religijnych na terenie swojej parafii oraz zachęca do tego rodziców i rodzeństwo aktywnie włącza się w przygotowanie uroczystości i okazjonal-

	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, z jakich okazji ludzie przychodzą do kościoła • wymienia ważne wydarzenia, które przeżywał w kościele 		<ul style="list-style-type: none"> • omawia historię cudownego obrazu Matki Bożej Częstochowskiej • wyjaśnia znaczenie jasnogórskiego sanktuarium dla Polaków • potrafi odnaleźć na odbiorniku radiowym stacje transmitujące Apel Jasnogórski • podaje przykłady rodzin, których świętość budowała się na wspólnej modlitwie • na podstawie tekstów biblijnych i nauczania Kościoła uzasadnia konieczność apostolskiego zaangażowania chrześcijańskich rodzin • interpretuje teksty biblijne, mówiące o Kościele jako „domu duchowym” • charakteryzuje rolę Kościoła i znaczenie kościoła materialnego w życiu swojej rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, w jaki sposób zachęca bliskich do wspólnego odmawiania Apelu • omawia propozycje zorganizowania wspólnej modlitwy w swojej rodzinie • uzasadnia potrzebę więzi z kościołem parafialnym oraz troski o jego stan materialny i wystrój 	<p>nych imprez na terenie kościoła (dekoraacje, żłóbek, Grób Pański, ołtarze na Boże Ciało, festyny itp.)</p>
V. Ojczyzna	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest i jak się wyraża patriotyzm • wymienia najważniejsze wydarzenia z historii Polski, z których możemy być dumni • podaje datę chrztu Mieszka I oraz imię jego żony • wymienia pierwsze biskupstwa na ziemiach polskich • prezentuje życie i działalność misyjną św. Wojciecha • podaje fakty z życia św. Stanisława i datę jego śmierci • relacjonuje wpływ męczeńskiej śmierci św. Stanisława na późniejsze zjednoczenie kraju 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady naszych narodowych bohaterów • przedstawia motywy osobiste i polityczne przyjęcia chrztu przez Mieszka I • podaje datę liturgicznej uroczystości św. Wojciecha • prezentuje postawę patriotyzmu i szacunku dla historii ojczyzny • podaje datę liturgicznego wspomnienia św. Stanisława • omawia, w jaki sposób stara się naśladować męstwo i bezkompromisowość św. Stanisława w walce ze złem • wymienia zasługi św. Jadwigi dla chrześcijaństwa • podaje datę jej wspomnienia liturgicznego • podaje, w jaki sposób wyraża troskę o 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje wartości, dla których Polacy oddawali życie • uzasadnia religijną wartość miłości Ojczyzny • wyjaśnia znaczenie chrztu Polski dla dalszych jej dziejów • uzasadnia doniosłość zjazdu gnieźnieńskiego • charakteryzuje konflikt pomiędzy biskupem Stanisławem a królem Bolesławem Śmiałym • wyjaśnia rozbieżności w historycznych ocenach tego konfliktu • charakteryzuje rolę królowej Jadwigi w krzewieniu wiary chrześcijańskiej • ukazuje wartość tolerancji religijnej • wyjaśnia, dlaczego Polskę w XVI-XVIII w. nazywano „azylem heretyków” 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, w jaki sposób wzmacnia poczucie polskości w codziennym życiu • uzasadnia znaczenie obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski i zjazdu w Gnieźnie dla budowania zjednoczonej Europy • uzasadnia, dlaczego św. Stanisław należy do głównych patronów Polski • podaje przykłady sytuacji, w których staje w obronie pokrzywdzonych • podaje, w jaki sposób wyraża odpowiedzialność za szerzenie wiary • charakteryzuje działania głównych postaci szerzących ideę tolerancji 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie poszukuje źródeł dla lepszego zrozumienia wydarzeń sprzed tysiąca lat oraz ich znaczenia dla współczesności i referuje owoce swych poszukiwań • włącza się w przygo-

	<ul style="list-style-type: none"> • podaje fakty z życia św. Jadwigi Królowej • podaje przykłady nietolerancji religijnej w szesnastowiecznej Europie • wymienia różne wyznania w ówczesnej Polsce • wymienia przyczyny i skutki zawarcia unii w Brześciu w 1516 r. • omawia przyczyny i przebieg powstania machabejskiego, • podaje przykłady męczeństwa za wiarę i Ojczyznę • wymienia bohaterów, którzy uratowali Polskę i jej wiarę • podaje fakty i wydarzenia potwierdzające obecność Kościoła w życiu narodu • wymienia najważniejsze fakty z życia bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki, • wymienia chrześcijańskie tradycje dotyczące życia rodzinnego i społeczno-narodowego 	<p>rozwój swojej wiary</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia dokumenty dotyczące tolerancji religijnej w Polsce • wyraża szacunek względem ludzi innych wyznań • przejawia postawę tolerancji wobec wyznawców innej wiary • podaje główne fakty z życia św. Andrzeja Boboli • wymienia przyczyny prześladowania Kościoła unickiego • podaje fakty z działalności Kościoła w czasach niewoli narodowej • wymienia nazwiska księży zaangażowanych w walki narodowo-wyzwoleńcze oraz w działalność społeczno-kulturalną • wyraża szacunek wobec tych, którzy poświęcili życie, abyśmy mogli żyć w wolnym kraju • wyraża szacunek dla ludzi walczących w obronie swej wiary i ojczyzny • określa rolę, jaką Kościół odegrał w najnowszych dziejach Polski • wyraża szacunek dla ofiary z życia złożonej za Chrystusa i rodaków • określa formy kultu bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki • podaje, w jaki sposób korzysta z ich orędownictwa u Boga i stara się naśladować ich cnoty • podaje przykłady pielęgnowania chrześcijańskich tradycji przez Polaków w różnych okolicznościach dziejowych • omawia znaczenie zwyczajów, obzędów 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje przejawy tolerancji religijnej w Polsce na przestrzeni wieków • charakteryzuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim a grekokatolickim • określa stosunek duchowieństwa polskiego do walk narodowowyzwoleńczych • charakteryzuje działalność społeczno-kulturalną Kościoła w czasach niewoli narodowej • charakteryzuje postawę kard. Wyszyńskiego wobec Ojczyzny • opisuje przykłady obecności Kościoła w dziejach narodu polskiego • charakteryzuje zasługi bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki wobec Ojczyzny • charakteryzuje wartość kultu polskich świętych dla kształtowania osobistych i narodowych postaw Polaków • uzasadnia, że przywiązanie do chrześcijańskiej tradycji pozwoliło Polakom przetrwać najtrudniejsze doświadczenia dziejowe 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w jaki sposób angażuje się w poznawanie i pogłębianie swojej wiary • opisuje prześladowanie unitów na przestrzeni wieków (akcje rusyfikacyjne, dekrety carskie z 1839 r. i 1874 r., więzienie kapłanów, przymus do przechodzenia na prawosławie) • podaje, w jaki sposób troszczy się o jedność w swoim środowisku • układa modlitwę, w której dziękuje Bogu za dar wolności i przynależność do Kościoła • uzasadnia wartość męczeństwa za wiarę • wyjaśnia, dlaczego bohaterowie mogą uratować naród i jego wiarę • uzasadnia, że chrześcijanin w każdym czasie jest wezwany do dawania świadectwa • uzasadnia potrzebę duchowej więzi ze świętymi • podaje, w jaki sposób dba o zachowanie w swojej rodzinie i klasie chrześcijańskich tradycji 	<p>towanie religijnej oprawy ważnych wydarzeń rodzinnych, szkolnych, patriotycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje, w jaki sposób angażuje się w szerzenie kultu polskich świętych
--	--	---	--	--	--

<p>VI. Moja codzienność</p>	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie uczciwości • podaje, że uczciwość jest warunkiem spokojnego sumienia • definiuje pojęcia: obmowa, oszczerstwo, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo • określa, czym są uczucia • wymienia najważniejsze uczucia • podaje przykłady sytuacji, w których należy wypowiedzieć słowa krytyki • podaje przykłady autorytetów związanych z pełnieniem jakiejś funkcji czy roli społecznej • wymienia przyczyny konfliktów i sposoby zapobiegania im na podstawie Jk 3,13-18 • wymienia najczęstsze przyczyny konfliktów występujących w środowisku szkolnym i rodzinnym • określa istotę prawdziwej wolności • definiuje pojęcia: tolerancja, akceptacja, miłość chrześcijańska • podaje treść Bożych przykazań odnoszących się do sfery seksualnej człowieka • wymienia możliwości zagospodarowania wolnego czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia, co można stracić przez nieuczciwość • kieruje się uczciwością w relacjach z innymi • podaje przykłady sytuacji, w których trzeba bronić prawdy i o nią walczyć, oraz ludzi, którzy zapłacili za taką postawę cenę wolności, a nawet życia • określa, w jaki sposób stara się poznać świat własnych uczuć oraz jak pracuje nad ich rozwojem • określa, czym różni się krytyka od krytykanctwa • wymienia uznawane przez siebie autorytety • wskazuje, dla kogo (i w jakich dziedzinach) sam może być autorytetem • podaje przykłady pozytywnego rozwiązywania konfliktów • podaje przykłady nadużywania wolności • podaje przykłady zwyciężania zła dobrem w codziennym życiu • wymienia najczęstsze problemy młodych ludzi związane z przeżywaniem własnej seksualności • wymienia cechy prawidłowego i nieprawidłowego wypoczynku 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że człowiek uczciwy cieszy się dobrą opinią i budzi zaufanie u innych • wskazuje okoliczności, gdzie ceniona jest uczciwość • uzasadnia, dlaczego warto być uczciwym • charakteryzuje relacje międzyludzkie (w rodzinie, szkole, grupie koleżeńskiej) oparte na prawdzie • uzasadnia religijną i społeczną wartość mówienia prawdy i dotrzymywania danego słowa • charakteryzuje zmienność nastroju i uczuć jako prawidłowość związaną z wiekiem dojrzewania • uzasadnia potrzebę uświadamiania sobie i rozpoznawania przeżywanych aktualnie uczuć • uzasadnia potrzebę krytycznych wypowiedzi • charakteryzuje sposób wyrażania krytycznych uwag • uzasadnia konieczność uznawania określonych autorytetów • charakteryzuje powody krytyki i odrzucania autorytetów • wyjaśnia, na czym polega umiejętność słuchania innych • uzasadnia, że do właściwego korzystania z wolności potrzebna jest odpowiedzialność • wyjaśnia, czym samowola różni się od wolności • omawia granice tolerancji w świetle Chrystusowej nauki o zgorzeniu i wezwaniu do miłości również nieprzyjaciół • podaje przykłady sytuacji, gdy sprzeciwia się nietolerancji oraz tolerancji źle rozumianej 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego człowiek uczciwy zasługuje na szacunek • analizuje wpływ nieuczciwości na życie religijne człowieka • analizuje wpływ krzywoprzysięstwa i wiarołomstwa na życie religijne człowieka • uzasadnia przekonanie, że Bóg jest po stronie tych, którzy mówią prawdę i nią żyją • wyjaśnia, w jaki sposób przeżywane emocje mogą wpływać na nasze relacje i podejmowane przez nas decyzje • wskazuje sposoby radzenia sobie z problemem zmienności uczuć, by nie utrudniały one relacji z innymi ludźmi • zwracając innym uwagę, czyni to taktownie, z zachowaniem szacunku dla rozmówcy • z uwagą wysłuchuje i przyjmuje od innych słowa krytyki • formułuje kryteria uznania kogoś za autorytet • podaje, w jaki sposób stara się być autorytetem dla innych • podaje przykłady sytuacji, gdy odpowiedzialnie korzysta z wolności • dokonuje krytycznej oceny źle rozumianej tolerancji (akceptowanie zła, hołdowanie ludzkiej słabości czy skłonnościom do złego) 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sytuacje, w których stara się pokojowo rozwiązywać konflikty rodzinne i koleżeńskie • opowiada, w jaki sposób inspiruje rodzinę i kolegów do efektywnego zagospodarowania wolnych chwil
------------------------------------	---	---	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia potrzebę panowania umysłu i woli nad budzącymi się uczuciami i zmysłami, • wyjaśnia, że nie wszystko, co przyjemne, jest dobre • wyjaśnia znaczenie czasu wolnego i dobrej jego organizacji dla ludzkiego rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że wymagania chrześcijańskiej etyki seksualnej mają na celu prawidłowy rozwój człowieka, szczególnie w sferze emocjonalnej i duchowej • określa, w jaki sposób podejmuje pracę nad sobą w dziedzinie opanowania pożądliwości i kontroli swoich pragnień • podaje, w jaki sposób dba o dobrą organizację czasu wolnego w ciągu dnia 	
VII. Wydarzenia zbawcze (tematy 59-61)	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, co to jest pokusa • podaje kryteria ważności sakramentu pokuty i pojednania oraz akty penitenta • określa, na czym polegał grzech pierworodny i wymienia jego skutki • definiuje pojęcie ewangelizacja 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia okresy i dni pokuty w ciągu roku liturgicznego i omawia sposoby ich przeżywania • wymienia znaki i symbole liturgii paschalnej • wyjaśnia, że przez mękę, śmierć i zmartwychwstanie Pan Jezus pokonał grzech, szatana i śmierć • określa istotę nowej ewangelizacji jako pogłębienie i umocnienie osobowej relacji z Jezusem • podaje prawdę, że pierwszym „odbiorcą” nowej ewangelizacji jest rodzina 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje perykopę o kuszeniu Pana Jezusa (Łk 4,1-13) • wyjaśnia, na czym polega właściwie przeprowadzony rachunek sumienia według kryteriów jakościowych i ilościowych • wyjaśnia, na czym polega dobre przygotowanie do spowiedzi • określa, w jaki sposób wynagradza za swoje grzechy Bogu i bliźniemu • uzasadnia, że przez swoje zmartwychwstanie Chrystus pokonał grzech pierworodny, ale w naszym życiu pozostały jego skutki • charakteryzuje skutki grzechu pierworodnego w swoim życiu • wyjaśnia, że od czasów Pięćdziesiątnicy Duch Święty umacnia Kościół w dziele ewangelizacji • omawia sposoby ewangelizacji w rodzinie (wspólna modlitwa, rozważanie Bożego słowa, rozmowa na temat związku życia z wiarą, udział rodziny w praktykach religijnych) 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, w jaki sposób przygotowuje się do spowiedzi rekolekcyjnej • wyjaśnia, na czym polega post ścisły oraz kiedy i kogo obowiązuje • wyjaśnia znaczenie znaków i symboli liturgii paschalnej • omawia chrześcijańskie świętowanie Wielkanocy • określa, w jaki sposób wyraża wiarę w zmartwychwstanie Chrystusa • wyjaśnia, dlaczego odpowiedzialni za ewangelizację są wszyscy członkowie rodziny, a szczególnie rodzice • podaje przykłady okoliczności, gdy rozmawia o sprawach wiary w swojej rodzinie 	